

Provinciale Staten van de Provincie Zeeland
t.a.v. de Voorzitter
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Onderwerp
Afdoen toezegging dividend

Zaaknummer
504573

Behandeld door

Verzonden

Middelburg, 12 november 2024

Geachte voorzitter,

In de commissie bestuur van 24 mei 2024 is door gedeputeerde Van der Velde de volgende toezegging gedaan: *ik zal in het college bespreken of en op welke manier tijdig een extern te houden diepgaander onderzoek gedaan kan worden naar de te varen koers omtrent de hoogte van het amoveringsfonds in relatie tot het door ZEH uit te keren dividend, en daarover bij PS terugkomen. In deze brief wordt toegelicht hoe Gedeputeerde Staten invulling geeft aan deze toezegging.*

I. Werkwijze voorgaande jaren

2022 was het eerste jaar, na een periode van zes jaar, dat de aandeelhouders van ZEH dividend hebben ontvangen van ZEH N.V. (destijds PZEM). De berekening om te komen tot de hoogte van dit dividend is tot stand gekomen op basis van het dividendbeleid PZEM. In de commissie bestuur van 30 september 2021 hebben Provinciale Staten de mogelijkheid gehad om daarop wensen en bedenkingen te uiten.

Provinciale Staten hebben toen de volgende wens geuit: "De bedragen die benodigd zijn voor een eventuele vroegtijdige ongeplande sluiting van de Kerncentrale Borssele, jaarlijks bij de vaststelling van de jaarrekening van PZEM NV te laten doorrekenen door een onafhankelijke adviseur van de aandeelhouders en te bespreken met PZEM NV. Hierbij dient rekening te worden gehouden met het risicoprofiel en met de mate van conservatisme van de ramingen, om duidelijkheid te verschaffen richting PZEM NV en haar aandeelhouders."

Over het dividend van de jaren 2022 en 2024 is daarom een second opinion uitgevoerd door adviesbureau Deloitte. Over het dividend van 2023 is dit achterwege gelaten aangezien hier sprake was van een uitkering die niet hoger kon zijn dan € 100 miljoen, in verband met de verkoop van PZEM Wholesale. De uitgevoerde analyses door Deloitte hebben er niet toe geleid dat er wijzigingen hebben plaatsgevonden in de uit te keren bedragen door ZEH.

II. De toezegging

De dividenduitkering houdt rekening met zowel een geplande als een ongeplande sluiting van de kerncentrale. Voor de geplande sluiting van de kerncentrale is door EPZ een amoveringsfonds ingesteld. Een ongeplande sluiting van de kerncentrale kan voor rekening

komen van de aandeelhouders van EPZ, hiervoor worden binnen ZEH middelen gereserveerd.

De toezegging ziet toe op de hoogte van het amoveringsfonds, terwijl de reservering voor de ongeplande sluiting ook een relevante factor is binnen de dividenduitkering. Wij zullen deze daarom ook betrekken in deze brief.

Amoveringsfonds

In de Kernenergiewet is opgenomen dat de houder van een vergunning voor het exploiteren van een kerncentrale ook verplicht is financiële middelen zeker te stellen om de ontmanteling van die kerncentrale uit te bekostigen. EPZ heeft daartoe een amoveringsfonds ondergebracht in de stichting beheer ontmantelingsgelden kerncentrale Borsele. Dit wordt door EPZ gevuld op basis van inkomsten die volgen uit de Tolling Overeenkomst met ZEH en RWE. Zoals in de kernenergiewet is opgenomen wordt op basis van het plan financiële zekerheidsstelling kerncentrale om de vijf jaar gekeken of het plan moet worden bijgesteld. Naast de vijfjaarlijkse herberekening van het fonds wordt het tarief voor ZEH en RWE jaarlijks bijgesteld, waardoor aanvullende middelen in het fonds kunnen worden bijgestort. Elke vijf jaar wordt het plan op basis van onafhankelijke studie geactualiseerd en ter goedkeuring aan het Rijk voorgelegd. Het fonds staat los van EPZ, zodat bij een eventueel faillissement van EPZ deze middelen buiten dat faillissement blijven. Daarmee is geborgd dat er voldoende middelen worden gereserveerd en dat deze ook beschikbaar zijn voor de amovering van de kerncentrale aan het einde van haar bedrijfsduur.

De toezegging ziet toe op het amoveringsfonds. Gezien deze middelen zich bevinden in een separaat fonds, waarvan de opbouw periodiek wordt getoetst door de rijksoverheid, zien wij geen aanleiding om daarop nader diepgaand onderzoek uit te voeren.

Reservering voor ongeplande vroegtijdige sluiting van de kerncentrale

Nog relevanter voor de bepaling van de hoogte van het dividend zijn de kosten voor een onverwachte, vroegtijdige sluiting van de kerncentrale. Een ongeplande sluiting is een sluiting vóór de wettelijk vastgestelde sluitingsdatum van 2033, bijvoorbeeld omdat de centrale kapot is gegaan en niet meer gerepareerd kan worden.

De activiteiten van EPZ zijn zeer specifiek, waarbij zij zich voor een aantal van die activiteiten ook op monopolistische markten (zoals voor verrijking van uranium, opwerken van gebruikte splijtstof en verwerking en opslag van radioactief afval) begeeft. Daarbij zijn de ervaringen vanuit andere kerncentrales beperkt naast prijs- en marktactiviteiten die ook – afhankelijk van het tijdsbestek – kunnen wisselen. Tevens worden op het moment van een ongeplande vroegtijdige sluiting ook oplossingen gevonden voor vraagstukken, zoals afkoop van langlopende contracten, het afvoeren van besmette, nog niet gebruikte splijtstofstaven, waarover op dit moment geen marktinformatie en eerdere ervaringen beschikbaar zijn.

De informatiesessie van ZEH van 30 oktober jl. heeft ons dit wederom doen bevestigen. Zoals ook in die informatiesessie is uitgelegd, is vanwege die redenen ook een aantal inschattingen benodigd om tot de reservering te komen. Wij hebben vertrouwen in de kennis binnen EPZ om tot deze specialistische inschattingen te komen. Wij zijn dan ook van mening dat inzet van adviseurs, die zich niet kunnen baseren op marktinformatie of ervaringscijfers om deze inschattingen te toetsen, daarin niet tot een meerwaarde zal leiden om te komen tot een extern advies. Nog afgezien van het feit of er extern adviseurs zijn die kennis hebben om deze inschattingen te kunnen toetsen, zal ook adviseur hierin eigen afwegingen maken. De vraag rijst dan of de inschattingen van die adviseur betrouwbaarder zijn dan de inschattingen die door de experts van EPZ worden gemaakt. Aanvullend merken wij op dat het de primaire verantwoordelijkheid van ZEH blijft om voldoende middelen voor de ongeplande vroegtijdige sluiting te reserveren. Het is daarin geen gegeven dat zij de uitkomsten van een extern adviseur daarin zullen overnemen.

EPZ is de belangrijkste activiteit van ZEH. Op het moment dat de kerncentrale ongepland vroegtijdig uitvalt, heeft ZEH geen andere marktactiviteiten die haar in staat stellen om de

kosten die samenhangen met deze uitval te kunnen bekostigen. Het eventueel, op basis van een kansberekening inschatten van de risico's, en daarop de middelen reserveren leidt ertoe dat er onvoldoende middelen zijn gereserveerd indien de centrale ongepland vroegtijdig uitvalt. Wij onderschrijven het dividendbeleid ZEH om de middelen voor deze ongeplande vroegtijdige uitval geheel binnen ZEH te reserveren.

Tevens benadrukken we dat de indien de centrale tijdens haar bedrijfsduur niet ongepland vroegtijdig uitvalt, deze reservering als dividend aan de aandeelhouders uitgekeerd wordt.

Op basis van bovenstaande overwegingen zijn wij dan ook van mening dat een extern onderzoek geen meerwaarde biedt, nog losstaand van de complexiteit en kosten die een dergelijk onderzoek met zich mee brengt.

We beschouwen de toezegging hiermee als afgedaan.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten,

H.M. de Jonge
voorzitter

drs. M.C.J. Franken
Secretaris-algemeen directeur

U wordt verzocht om in uw correspondentie steeds het zaaknummer te vermelden.